

KÚRIA

Bfv.II.1442/2011/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. június 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közérdekű üzem működésének megzavarása büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a **XXXII.** rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.B.80.014/2007/281. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 28.Bf.7957/2010/21. számú ítéletét a XXXII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2009. október 2. napján kihirdetett 7.B.80.014/2007/281. számú ítéletével a XXXII. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett közérdekű üzem működésének megzavarása büntetében [Btk. 260. § (1) bekezdés]. Ezért őt 3 év börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Elrendelte a Zalaegerszegi Városi Bíróság 17.B.1284/2002/2. számú ítéletével kiszabott 1 év 4 hónap börtön, a Zalaegerszegi Városi Bíróság 4.B.13/2002/12. számú ítéletével kiszabott 1 év 3 hónap börtön, valamint a Zalaegerszegi Városi Bíróság 17.B.704/2003/4. számú ítéletével kiszabott 1 év fogházbüntetés utólagos végrehajtását és rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A bíróság által megállapított tényállás lényege szerint az ügy

terhelteji 2006. szeptember 18.-áról 19.-ére virradó éjszaka részt vettek a M. Zrt. B., Sz. téren lévő székházának elfoglalására irányuló tömegzavargásban.

2006. szeptember 18. napján az esti órákban több ezer főből álló tömeg demonstrált a B.,K. téren egy be nem jelentett tüntetésen. A demonstráción résztvevők közül többen kifogásolták, hogy a M. T. délutáni híradásában a tüntetők létszámáról a valóságosnál lényegesen alacsonyabb adatot közölt. Megállapodtak ezért abban, hogy T. L. és T. A. átmegy az M-hez és ott tárgyalásokat kezdeményez egy petíció beolvasásáról. E petíció nem csak a tüntetők pontos számát, hanem az általuk megfogalmazott egyéb követeléseket is tartalmazza. Megállapodtak a tüntetők abban is, hogy amennyiben a tárgyalások nem vezetnek eredményre, a demonstrálók az M. székháza előtt folytatják a tiltakozást.

T. L. és a tüntetők közül további 30-40 személy 21 óra 45 perc körül megjelent az M. székház bejáratánál és a biztonsági szolgálatot ellátó személytől követelte, hogy engedjék be oda őket, mert petíciót kívánnak átadni és azt élő adásban beolvastatni. Kérésüket visszautasították.

T. L. 2006. szeptember 18-án 22 óra 6 perc körüli időben a K. téren demonstrálókkal közölte, hogy a petíciót nem engedték beolvasni. Erre az ott tartózkodó tömegből előbb több száz, majd később több ezer demonstráló vált ki és átmentek az M. székház előtti parkolóba.

Az M. székházánál 2006. szeptember 18-án 22 óra 5 perckor megjelent a Budapesti Rendőr-főkapitányság bevetési csoportja és a biztonsági őrkkel bezáratták a bejáratú ajtókat. 22 óra 17 perckor megérkezett a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság csapatszolgálati százada 71 fővel. Ekkorra a székház előtti parkoló már szinte teljesen megtelt demonstrálókkal és a környező utcákból is folyamatosan érkeztek emberek. A tömegben többször is elhangzott az a követelés, hogy az M. az adását megszakítva olvassa be a petíciót. A nyomozás során fel nem derített személy pedig azt kiáltotta, hogy nem tárgyalni kell, hanem az épületet kell elfoglalni.

A székháznál megjelent több ezer fő nagyobb részének célja ekkor még továbbra is a békés demonstrálás, az események erőszakmentes megfigyelése volt. A demonstrálók közül azonban kivált - egy a nyomozás során részben felderített, részben fel nem derített személyekből álló - kb. 300 fős tömeg, amely a továbbiakban olyan erőszakos cselekményeket felölelő zavargásba kezdett, amelynek egymás és a kívülállók számára is felismerhető célja az M. székházának az azt védő rendőrök és biztonsági őrök elleni erőszak alkalmazásával történő elfoglalása volt.

A tömegzavargásban résztvevők folyamatosan dobálták a székházat, illetve az annak védelmére felsorakozott rendőröket. Ennek következtében az épület ablakai kitörtek, az épület helyiségeibe utcakövek és más tárgyak repültek, nehezítve az épületben dolgozók munkavégzését. Néhányan Molotov koktélok is bedobtak az épületbe, azonban az így keletkezett tüzet a rendőrök a dolgozók segítségével eloltották.

22 óra 40 és 23 óra 10 perc között további rendőri egységek érkeztek a székház védelmére, akiket a székház elfoglalására törekvő személyek megdobálták, miközben az épületet is folyamatosan támadták. A rendőrök több alkalommal megkísérelték e személyeket kiszorítani, eredménytelenül. 23 óra 39 perckor a rendőrség vízágyút is bevetett, de ez sem vezetett eredményre. A vizes talajon megrekedt HIDROMOBIL gépjárművet felgyújtották, ennek következtében használhatatlanná vált.

Egy idő után a székház bejáratát védő rendőrök nem tudták tartani a bejáratot, ezért előbb a székház lépcsőjére, majd a székházba vonultak vissza és megszervezték a bejárat védelmét. Az épületben található tárgyakból barikádot emeltek.

A tömegzavargásban résztvevő személyek az épület elfoglalásának érdekében betondarabokkal, kövekkel dobálták az elbarikádozott bejáratot. A bejárat elé éghető tárgyakat hordtak, amelyeket meggyújtottak, a tüzet folyamatosan éghető anyaggal táplálták. A bejáratot védő rendőrök az ajtón keresztül könnygázt, poroltó készülékből habot, fecskendőből vizet locsoltak ki.

Az M. parkolójában álló gépjárműveket a nyomozás során részben felderített, részben felderítetlenül maradt személyek megrongálták, megrugdosták, ablakaikat betörték, egyes gépjárműveket felborogattak. Az égő járműveket a tűzoltók részben eloltották, a többiek oltását a zavargásban résztvevők megakadályozták, ezért a tűzoltórajok többsége - szeptember 19.-én 0 óra 6 perckor - elhagyta a helyszínt.

Az első gépjárművek felgyújtásával közel egyidejűleg betörték és kifeszítették a székház főbejáratától jobbra eső, az archív felvételek tárolására szolgáló helyiség ajtaját, ahonnan a rendőröket célozva műsoros kazettákat és szalagokat dobáltak ki. A tüntetők közül néhányan rászóltak a kazettákat dobáló személyekre, ezért ők elhagyták a helyiséget.

Egy felgyújtott járműből a tűz áttért az épület egyik helyiségére. Ismeretlen személyek bejutottak az épület egy másik helyiségébe, ahol az iroda közepére felhalmozott iratokat, berendezési tárgyakat, illetve az irodaszekrény tetejét

meggyújtották. A tűz további helyiségre nem terjedt át, a tűz épületen kívüli terjedését pedig az épület homlokzatán kialakított tűzterjedési gátak megakadályozták.

Szeptember 19-én 0 óra 42 perckor a székházban tartózkodó rendőrök a nagy füst, illetve az összegyűlt könnygáz és a rendőröket ért sérülések miatt elhagyták az épületet, és arra hívták fel a biztonsági őroket, hogy ürítsék ki a székházat. 1 óra körül a székházat ostromló személyek észlelték, hogy a rendőrök elhagyták az aulát. Ekkor fessegetni kezdték a bejárat rácsozatát és felfeszítették a főbejárat mellett lévő postázó ajtaját. Azon keresztül behatolva szétszedték a barikádot és ezzel lehetővé tették, hogy nagyobb számú tüntető jusson az épületbe.

Az M. épületében tartózkodó dolgozók, illetve vezetők kezdettől fogva, folyamatosan észlelték az erőszakos cselekményeket - az épület és a rendőrök kövekkel, illetve Molotov koktélokkal történő dobálását, a parkolóban lévő járművek megrongálását, felgyújtását.

Az M. épületének elfoglalását célzó gyújtogatással, rongálással és az épületet védő személyek kitartó támadásával megvalósuló tömegzavargás a távközlési üzem működését az azt üzemeltető személyek megfélemlítésén keresztül jelentős mértékben megzavarta. Egyes dolgozók bezárkóztak az épület különböző helyiségeibe, mások elhúzták az ablakok közeléből az ott lévő technikai és egyéb berendezéseiket, félbehagyták a munkájukat, figyelték az eseményeket, illetve segítették a rendőröket az épület védelmében és a tűzoltásban.

Azt követően, hogy a székház elfoglalására törekedő személyek bejutottak az épületbe - bár a műsorszórást biztosító, páncélajtóval védett technikai helyiségbe nem tudtak behatolni - az M. vezetői úgy döntöttek, hogy beszüntetik a műsorszolgáltatást, mert a korábbi erőszakos cselekmények miatt a műsorkészítési és távközlési munkákat végző dolgozók élete, testi épsége veszélyben volt. Arra utasították a biztonsági őroket, hogy járják végig az épület és a dolgozókat a N. utcai kijáraton vezessék ki.

Utasításra mind a két csatorna szeptember 19.-én 1 óra 20 perckor megszakította adását és csak több óra múlva, 06 óra körüli időben kezdte meg ismét a műsorszolgáltatást. Az adás félbeszakítása miatt több műsor elmaradt. Az egyik csatorna adászárása csúszott, a tervezett műsorzárásra 2 óra 10 perckor került volna sor. A másik csatorna adása az eredeti tervek szerint folyamatos lett volna.

Az épületbe bejutott, a nyomozás során fel nem derített személyek arra akarták rávenni az M. dolgozóit, hogy a petíciót vegyék át, illetve mikrofont kértek, hogy követeléseket mondhassanak be az adásba. Egy ismeretlenül maradt személy B-től az adásba kerülés

felől tudakozódott. További 6-8 személy pedig arra akarta rávenni az alkalmazottakat, hogy a petíciót élő adásban beolvashassák. Közölték, ha a petíciót élő adásban beolvashatják, nem fognak törni-zúzni.

A tömegzavargás idején a gépkocsik megrongálásával, illetve felgyújtásával összesen 17.588.000 forint kár, a műsoros kazetták, illetve szalagok megrongálásával összesen 7.780.280 forint kár keletkezett. Az épületben 1.877.159 forint összértékű tárgy semmisült meg, illetve vált használhatatlanná. Az adás beszüntetése miatt a reklámbevétel kieséssel összefüggésben az M. Zrt. összesen 1.980.651 forint bevételtől esett el.

Az M. Zrt.-nek mindösszesen: 29.237.090,- Ft. vagyoni hátránya keletkezett.

A XXXII. r. terhelt 2006. szeptember 18.-án a délutáni és az esti órákban részt vett a K. téren tartott demonstráción. Éjjél körül barátnője személygépkocsijával átment a Sz. térre. Addigra már két dobozos sört és két mézes pálinkát is megivott. A Sz. téren azt észlelte, hogy az ott tartózkodó emberek égő autókra ugrálnak. Ez a „hangulat” magával ragadta.

Észlelte azt is, hogy a tömeg egy részének célja az M. Zrt. székházának az erőszakos elfoglalása és csatlakozott a tömegzavargáshoz. Odament a televízió főbejáratához. Az úttestről felemelt egy kb. 5 kg súlyú követ és azt a televízió főbejárata mellett elhelyezett őrbódénak vágta. Az őrbódé műanyag alsó része a dobás miatt szilánkosra törött. A XXXII. rendű terhelt ezt követően még egy követ vett fel a földről és azt az M. Zrt. székházának a falához vágta, majd elhagyta a Sz. teret.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a televízió, mint távközlési üzem közérdekű üzemnek minősül. A XXXII. rendű terhelt és társai a közérdekű üzem működésének más módon való megzavarásával követték el a bűncselekményt. Ez a magatartás gyűjtőfogalom. Felölel minden olyan tevékenységet, amely a tényállásszerű eredmény - a közérdekű üzem működésének jelentős mértékű megzavarása - előidézésére alkalmas. Ilyen cselekmény lehet a berendezés működésére meghatározó befolyással bíró személy megfenyegetése is.

A zavar jelentős mértékének meghatározása körében figyelembe vette, hogy az országos lefedettségű közszolgálati televízió esetében milyen időtartamra maradt ki a szolgáltatás, az mennyi igénybevételre jogosultat érintett. A működési zavar nagysága miatt megállapíthatónak látta annak jelentős mértékét.

Kifejtette továbbá, hogy a terheltek berendezéseket, vezetékeket

rongáltak vagy semmisítettek meg, tehát a vagylagos elkövetési magatartás is megvalósult. Az adás beszüntetését végső soron a berendezéseket működtető személyek hiánya okozta.

A társtettesi minősítést pedig azért látta megállapíthatónak, mert a terheltek - s közöttük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett XXXII. rendű terhelt - a szándékos bűncselekményt egymás tevékenységéről tudva, közösen követték el. Mindannyian azért támadták az épületet, mert oda be akartak jutni. A törvényi tényállást teljes egészében közösen valósították meg.

A terhelt és védője által felmentésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2011. január 26.-án tartott nyilvános ülés alapján meghozott 28.Bf.7957/2010/21. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a XXXII. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta. Cselekményét a Btk. 260. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint minősítette. A börtönbüntetés tartamát 2 évre mérsékelte. Az M. Zrt. magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. Egyebekben - egyes járulékos rendelkezések pontosítása mellett - az elsőfokú bíróság ítéletét a XXXII. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a tényállást az iratok tartalma alapján akként pontosította, hogy az M. Zrt.-nek okozott vagyoni hátrány összege 28.943.290.- forint.

A XXXII. rendű terhelt cselekményének jogi értékelése körében kifejtette, hogy a terhelt tudata átfogta, milyen tevőlegességben vett részt a tömeg tagjaként. A bekövetkezett „eredmény” - a T. adásának idő előtti beszüntetése - az ő magatartásának is a következménye volt, vagyis az ok-okozati összefüggés megállapítható.

Megállapította, hogy az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény annak ellenére kedvezőbb a terhelt számára, hogy a terhére rótt cselekmény - a csoportos és a felfegyverkezve elkövetés folytán - súlyosabban, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett minősített esetként minősül. A börtönbüntetés tartamának enyhítésére ugyanis ennek ellenére lehetőséget látott, s ugyanakkor eggyel kevesebb korábbi felfüggesztett szabadságvesztés utólagos végrehajtása iránt kellett intézkednie.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a XXXII. rendű terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján.

Az indítvány szerint az alapügyben eljáró bíróságok egyike sem tárt fel olyan konkrét bizonyítékot, amely a terhelt bűnösségét alátámasztotta volna. Nem indokolták meg, hogy D. S. tanú vallomása

milyen okból terhelő a terheltre nézve.

Tényként állapítható meg, hogy a terhelt legfeljebb 30 percet tartózkodhatott az M. székház környékén. 1 órakor már a Sz. étteremben volt. Az a két csatorna adását 1 óra 20 perckor szakították félbe. A műsorszolgáltatás megszakítását közvetlenül az váltotta ki, hogy a tüntetők a székházba behatoltak.

Mivel a terhelt cselekménye térben és időben is elkülönült a többi terhelt cselekményétől, nem lehetett ok-okozati összefüggésben a műsorszolgáltatás beszüntetésével. A terhelt legfeljebb a rongálás alapesetét követhette el önálló tettesként, amely lényegesen enyhébb büntetőjogi megítélés alá esik.

A védő ezért a marasztaló jogerős döntés megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát, valamint egyidejűleg azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős határozat végrehajtását a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig függessze fel.

A Legfőbb Ügyészség a BF.14/2012. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében törvényben kizártnak, az indokolási kötelezettség megsértését, a minősítést és a büntetést támadó részében alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint a tényállás megállapítása és a bizonyítékok mérlegelése körében a bíróságok az indokolási kötelezettségüket helytállóan teljesítették.

A cselekmény minősítése kapcsán kifejtette, hogy a televízió épületének elfoglalását célzó gyújtogatással, rongálással, valamint az épületet védő személyek elleni kitartó támadással megvalósuló tömegzavargás a távközlési üzem működését - az azt üzemeltető személyek megfélemlítésén keresztül - jelentős mértékben zavarta. A műsorkészítési és távközlési munkákat végző dolgozók élete, testi épsége veszélyben volt. Ezért utasították az M. Zrt. vezetői a biztonsági őroket, hogy járják végig az épületet és a dolgozókat vezessék ki a N. utcai kijáraton. Ilyen előzmények után és körülmények között adták ki a T. vezetői az utasítást mindkét csatorna adásának a megszakítására. E tényállás alapján nem sértettek jogszabályt az eljáró bíróságok, amikor a XXXII. rendű terhelt cselekményét a körülötte zajló eseményekkel egységesen értékelve, közérdekű üzem működésének megzavarása büntetnének minősítették.

A cselekmény minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes, ezért a Legfőbb Ügyészség a XXXII. rendű terheltet marasztaló jogerős döntés hatályában fenntartását indítványozta és egyúttal közölte, hogy a terhelt büntetésének felfüggesztésére irányuló indítványt nem támogatja.

A védő utóbb a felülvizsgálati indítványához csatolta a B. jelentés kivonatát, amelyben a XXXII. r. terhelt név szerint is említésre kerül. Álláspontja szerint e jelentésben foglaltak is egyértelműen alátámasztják, hogy a terhelt nem követhette el a közérdekű üzem működésének a megzavarását, ezért törvénysértő módon ítélték őt el.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta. Előadta, hogy a tényállást a bíróság a terhelt visszavont nyomozati vallomására alapította. Időközben tudomására jutott, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt jelenleg is folyamatban lévő eljárásban kirendelt egyik szakértő véleménye szerint nem is volt őrbódé az M. székház bejáratánál. Ez a tény is közvetlenül alátámasztja, hogy a terhelt nyomozás során először tett vallomására nem lehetett volna alapozni a tényállást. A terhelt vallomása megdőlt, lehetetlent állított. Indokolt, hogy a Kúria is tekintse meg a hivatkozott szakértői véleményt és annak alapján állapítsa meg, hogy a terhelt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakkal egyező nyilatkozatot tett. A védő nyilatkozatára figyelemmel rámutatott arra, hogy a tényállás megváltoztatására a hivatkozott új bizonyíték alapján a perújítási eljárásban van lehetőség. A tényállás támadása a felülvizsgálati eljárásban kizárt.

Az ügyészség szerint a XXXII. rendű terhelt magatartását nem lehet a környezetéből, az események folyamatából kiszakítani. Amikor ő közreműködött a cselekményekben, akkor az események már nem a megszokott módon, nem a gyülekezési jog szabályainak a megtartásával zajlottak. A terhelt és társai erőszakos cselekményeinek a következtében az M. munkatársai nem a munkaköri feladataikat végezték, hanem tüzet oltottak, az eszközöket mentették, a rendőröket segítették és az életüket féltették. Mindez jelentősen megzavarta a televízió rendes működését már azt megelőzően, hogy a vezetők az adás beszüntetése iránt intézkedtek.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalanak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát

alaposnak találta.

1.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén van lehetőség. Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak büntető anyagi jogi szabálysértés, valamint a c) pontja alapján - a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában pontosan meghatározott, kimerítően felsorolt - eljárási szabálysértések esetén van helye.

Az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.

A felülvizsgálati indítvány - a fent hivatkozott törvényi rendelkezést figyelmen kívül hagyva - részben a jogerős határozatban megállapított tényállást és a bizonyítékok mérlegelését támadja, a bíróság ténybeli következtetéseit vitatja. A tényálláshoz kötöttség folytán e tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül. Ez egyben azt is jelenti, hogy a tényállás alapjául elfogadott bizonyítékok eltérő értékelésére, a jogerős határozatban megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására, további bizonyításra a felülvizsgálat keretében nem kerülhet sor.

Helyesen hivatkozott a legfőbb ügyész képviselője arra, hogy a védő által a nyilvános ülésen megjelölt új bizonyítékokra hivatkozással perújítási eljárás kezdeményezésének lehet helye.

2.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor. A védő a felülvizsgálati indítványában ilyen, az érdemi felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésre is hivatkozott, amikor azt állította, hogy az eljáró bíróságok az indokolási kötelezettségüket megsértették.

A Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény

jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A rendkívüli jogorvoslatként szabályozott felülvizsgálat lényege akként foglалható össze, hogy abban kizárólag jogkérdések vizsgálhatóak, a tényállás revíziójára ebben az eljárásban általában nincs lehetőség.

A Be. egyes rendelkezéseinek az értelmezéséről kiadott 1/2007. BKv. számú véleményében a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontjában foglalt rendelkezés értelmezése kapcsán azt rögzítette, hogy a ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértésétől a megalapozatlanság törvényi eseteit el kell határolni. A választóvonalat a felülbíráló bíróságnak a megtámadott határozat kiegészítésére, illetve megváltoztatására biztosított törvényi lehetőségei képezik. Először tehát abban kell állást foglalni, hogy a megtámadott határozat megalapozatlansága kiküszöbölhető-e, a törvényi keretek között megalapozottá tehető-e.

Amint arra fentebb már hivatkozás történt, a Be. 423. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ennek megfelelően a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontjában foglalt rendelkezés megszegésének a megállapítására a bíróságok tényállás-megállapítási és tényállás-indokolási tevékenysége körében általában nem kerülhet sor, s az indokolási kötelezettség megsértése rendszerint „csupán” a bűnösség, a minősítés és a büntetés meghatározása körében releváns.

A XXXII. rendű terhelt bűnügyében az első- és a másodfokú bíróság megindokolta, hogy milyen bizonyítékok, milyen indokok alapján állapította meg azt a tényállást, amelyre a bűnösség kimondását alapította. Ennek a tényállásnak a védő által indítványozott felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség. Ez a tényállás nem áll ellentétben az ítélet rendelkező részében a bűnösség kimondásával sem. Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványt az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozó részében nem találta alaposnak.

3.

Felülvizsgálati okra hivatkozott a védő akkor is, amikor azt állította, hogy a terhelt cselekménye térben és időben is elkülönült a többi terhelt cselekményétől és nem állt ok-okozati összefüggésben a műsorszolgáltatás eltávozását követő beszüntetésével, ezért legfeljebb a rongálás alapesetét követhette el önálló tettesként. A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja

szerint ugyanis a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Az 1978. évi IV. törvény (Btk.) 260. §-ának (1) bekezdésében meghatározott közérdekű üzem működésének megzavarása bűncselekményét az követi el, aki a közérdekű üzem működését berendezésének, vezetékének megrongálásával, vagy más módon jelentős mértékben megzavarja.

Amint arra a Legfőbb Ügyészség is helyesen hivatkozott az írásbeli észrevételében, majd képviselője a nyilvános ülésen, az M. Zrt., mint távközlési üzem működésének zavara az erőszakos cselekmények hatására, azokkal párhuzamosan folyamatosan alakult ki és vált egyre jelentősebbé.

Röviddel 22 óra után a tömegzavargásban résztvevők már folyamatosan dobálták a székházat, illetve az annak védelmére felsorakozott rendőröket. Ennek következtében az épület ablakai kitörték. Az épület helyiségeibe utcakövek és más tárgyak repültek, megzavarva, nehezítve az épületben dolgozók munkavégzését. Ün. Molotov koktélok is bedobtak az épületbe. A keletkezett tüzet a rendőrök a dolgozók segítségével oltották el.

23 óra előtt és után a tömegzavargás résztvevői az épület elfoglalása érdekében folyamatosan támadásokat intéztek. Betondarabokkal, kövekkel dobálták az elbarikádozott bejáratit ajtót. A bejárat előtt éghető anyagokból tüzet gyújtottak, a tüzet folyamatosan éghető anyaggal táplálták. A parkolóban lévő gépjárművek és a Hydromobil felgyújtását követően egy gépjárművet közvetlenül az épület fala mellett is felgyújtottak. E járműből a tűz áttérjedt az épület egyik helyiségére. Ismeretlen személyek bejutottak az épület egy másik helyiségébe, ahol az iroda közepére felhalmozott iratokat, berendezési tárgyakat, illetve az irodaszekrény tetejét meggyújtották.

Az erőszakos cselekmények következményeként szeptember 19.-én 0 óra 42 perckor az illetékes parancsnok úgy ítélte meg, hogy egyrésről az épületben dolgozók személyének és az ott lévő vagyonnak a biztonságát, másrésről a székházat védő rendőrök biztonságát nem tudja garantálni, ezért a székházban tartózkodó rendőrök elhagyták az épületet és a székház kiürítésére hívták fel a biztonsági őroket.

Az M. épületében tartózkodó dolgozók, illetve vezetők kezdettől fogva, folyamatosan észlelték az erőszakos cselekményeket - az épület és a rendőrök kövekkel, illetve Molotov koktélokkal történő dobálását, a parkolóban lévő járművek megrongálását, felgyújtását.

Az M. épületének elfoglalását célzó gyújtogatással, rongálással és az épületet védő személyek kitartó támadásával megvalósuló tömegzavargás a távközlési üzem működését az azt üzemeltető személyek megfélemlítésén keresztül folyamatosan egyre jelentősebb mértékben megzavarta. Egyes dolgozók bezárkóztak az épület különböző helyiségeibe, mások elhúzták az ablakok közeléből az ott lévő technikai és egyéb berendezéseket, félbehagyták a munkájukat, figyelték az eseményeket, illetve segítették a rendőröket az épület védelmében és a tűzoltásban. Az M. Zrt. vezetőjének az a döntése, hogy a székház elfoglalását követően a két csatorna adásának a beszüntetését rendelte el, már annak a megállapítását jelentette, hogy a távközlési üzem rendeltetésszerű és kontrollált működése ellehetetlenült, e műsorkészítési és távközlési munkákat végző dolgozók élete, testi épsége közvetlen veszélybe került.

Egyrészt tehát az M. működésének jelentős mértékű zavara már akkor bekövetkezett, amikor a XXXII. rendű terhelt a székházba erőszakkal behatolni kívánó nagyobb létszámú csoport cselekményéhez szervesen kapcsolódó saját erőszakos magatartását éjjél után kifejtette, másrészt pedig e tömegben résztvevők magatartása az együtthatásban eredményezte először a működés jelentős mértékű megzavarását, majd utóbb az ellehetetlenülését.

A XXXII. r. terhelt cselekményét ezért az eljáró bíróságok helyesen minősítették társtettesként - csoportosan és felfegyverkezve - elkövetett közérdekű üzem megzavarása bűntettének.

4.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 91. §-ának (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel. Ennél fogva, ha a bűncselekmény minősítése törvényes és egyéb anyagi jogi szabálysértés sem történt, akkor a büntetés kiszabásának a felülvizsgálatára nincs törvényes lehetőség.

A Kúria ezért - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a XXXII. r. terheltet érintően a hatályában fenntartotta.

A részben törvényben kizárt, részben alaptalan felülvizsgálati indítvány alapján a jogerős határozat végrehajtásának a felfüggesztésére nem kerülhetett sor.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2012. június 14.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné